

Keskkonnaministeerium, Narva mnt 7a, Tallinn

Merike Linnamägi ja Taimo Aasma

ARVAMUS

27.10.2016

Alus: Keskonnaministeeriumi arvamus küsimine 14.09.2016 nr 8-2/16/8334

Eesti Terioloogia Seltsi arvamus võõrliikide nimekirja täiendamiseks nelja imetajaliigi osas. Arvamus on kujundatud lähtudes eelkõige Eesti loomastiku ajaloost, situatsioonist ja perspektiividest. Võimalusel on arvestatud üle-euroopalist olukorda ning maailma teaduse hetkeseisu.

***Bison bison* – ameerika piison – American bison**

Oleme seisukohal, et liik tuleks lisada võõrliikide nimekirja. Euroopas on ameerika piison teadaolevalt probleemliik. Hoolimata asjaolust, et liik Eestis veel ei levi on leviku laienemine Eestisse võimalik ning tooks kaasa probleeme. Eesti alale levides on võimalik, et kaasneb mõju kohalikkule faunale ning kahju metsa- (sh. noorendike kahjustused) ja põllumajandusele. Liigi võõrliikide nimekirja kandmisega kaasnevad kulud ei ole ettenähtavalt suured.

***Cervus nippon* – tähnikhirm – sika deer**

Oleme seisukohal, et liik tuleks lisada võõrliikide nimekirja. Liik ristub kergesti punahirvega, mille tulemusena kaasneks soovimatute hübriidide levik. Teiseks kannab tähnikhirm parasiitset ümarussi *Ashworthius sidemi*, kes parasiteerib ulukhirmlaste libedikus. Tegemist on verest toituva ümarussiga, kelle patogeensus on sarnane *Haemonchus* liikidega. Eesti *Ashworthius sidemi* levikut seni teada ei ole, aga on oht, et tähnikhirm levitab liigi Eestisse. Parasiidi lähimad leiud on Poolast ja Leedust. Ümaruss on Kaug-Ida päritolu ja toodud Euroopasse erinevate hirveliikidega, peamiselt tähnikhirvega.

***Nyctereutes procyonoides* – kährikkoer – raccoon dog**

Liigi kandmine võõrliikide nimekirja on pigem põhjendatud, kuid mitte esmatähtis. Seejuures tasub arvestada, et oma loomult on tegemist küll invasiivse liigiga, kelle mõju kohalikkule elustikule võib olla tugev, aga ulatuslik edukas ohjamine oleks tänaseks kujunenud olukorras väga keeruline ja hinnanguliselt üsna kulukas. Kährikkoer ei levita Eesti looduses uudseid parasiite. Eesti kährikkoerad kannavad ainult kohalikke parasiite. Liik on Eestis juba kaua olnud ja saanud loomulikuks osaks Eesti ökosüsteemist. Hinnanguliselt ei saa liigi mõju enam tugevneda. Juhime tähelepanu, et kährikkoer on jahiliik ja seega teda *de facto* juba ohjatakse.

Kährikkoera jõuline ohjamine on põhjendatud kõrge looduskaitse väärtusega laidudel, väikesaartel ja teistes üsna suletud ökosüsteemides kus liigi mõju lindudele ja kahepaiksetele võib olemasolevate vaatluste põhjal olla väga tugev.

Kuigi Eestis konteksti arvestades ei ole kährikkoera lisamine nimekirja esmatähtis, on leviku pidurdamiseks Euroopas laiemalt liigi nimekirja arvestamine siiski põhjendatud.

***Ondatra zibethicus* – ondatra – muskrat**

Liigi kandmine võõrliikide nimekirja pigem ei ole põhjendatud. Eesti laiuskraadil on tegemist küll invasiivse liigiga, kuid on olemas looduslik regulatsioon, mis pärast introductseerimist kõrge arvukuse 20. sajandi teisel poolel alla viis. Uut masspaljunemist tõenäoliselt oodata ei ole. Liik on saanud osaks Eesti ökosüsteemist. On piisavalt palju kiskjaid, kes ondatrat murravad, sh. rebane, hunt, saarmas, šaakal, mink, kotkad. Kui looduslik iseregulatsioon toimib, siis ei ole inimese jõuline sekkumine antud juhul vajalik.

Soovitame kaaluda nimekirja lisatavate liikidena veel minki (*Neovison vison*) ja kanada kobrast (*Castor canadensis*). Mink on loomult invasiivne ning tema tugev mõju kohalikele liikidele on korduvalt leitud. Olemas on tõhus mingi ohjamismeede: väljapüük. Kanada kobras on levinud Ida-Soomes ja Loode-Venemaal Leningradi oblastis ning osadel andmetel invasiivse iseloomuga.

Juhime tähelepanu, et oluline on tagada loomaaedadel nimistus olevate liikide pidamist, mis muuhulgas võimaldab harida inimesi, et liikide looduses kohtamise korral neid eristada ja pädevalt käituda.

Avalduse koostamisel osalesid Peep Männil, Uudo Timm, Rauno Veeroja, Inga Jõgisalu, Ilona Lepik, Ragne Oja, Aleksei Lotman, Karmen Süld, Val Rajasaar, Jaanus Kiili, Tiit Maran, Madis Põdra, Mati Kaal, Kaarel Roht jt. Arvamust arutati avalikult terioloogia sügiskoolis 25.09.2016 Laelati bioloogiajaamas umbes 30 kohalviibinu juuresolekul ning sellele järgnevalt terioloogia seltsi e-posti listis.

Lugupidamisega

Jaanus Remm

Eesti Terioloogia Selts
esimees

E-post: jaanus.remm@ut.ee

Telefon: +372 5620 1082

www.terio.ee

allkirjastatud digitaalselt